

Потрус Наталія Павлівна
студентка факультету заочного
навчання цивільних осіб ДДУВС

Науковий керівник –
старший викладач кафедри
цивільно-правових дисциплін
Дзюба І.В.

ПРАВОВІ АСПЕКТИ ПРАВА ВЛАСНОСТІ ДИТИНИ НА ЖИТЛО

Право власності є одним з найвагоміших прав, які гарантовані Конституцією України. У власності може перебувати різне майно, власниками якого можуть бути як повнолітні, так й малолітні та неповнолітні громадяни України. Законодавство України достатньо докладно регламентує відносини за участю малолітніх (діти віком до 14 років) та неповнолітніх (діти віком від 14 до 18 років) дітей, визначаючи як заходи їх безпосереднього захисту, так і порядок відновлення прав неповнолітніх щодо володіння, користування та розпорядження майном. Однак у сучасній правозастосовній практиці доволі часто виникають справи, пов'язані із захистом майнових прав дитини, більшість з яких стосуються саме захисту права власності дитини на житло.

Ст. 47 Конституції України гарантує право кожного громадянина на житло [1]. Відповідно до ч. 3 ст. 26 Цивільного кодексу України [2] фізична особа здатна мати усі майнові права. Поняття майнового права визначено ст. 3 Закону України «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні» [3], згідно з яким майновими правами визнаються «будь-які права, пов'язані з майном, відмінні від права власності, у тому числі права, які є складовими частинами права власності (права володіння, розпорядження, користування)». Таким чином, будь-яка особа від народження має право на володіння, проживання, користування та розпорядження житлом.

Відповідно до ст. 64 Житлового кодексу УРСР [4] члени сім'ї наймача, які проживають разом із ним, користуються нарівні з наймачем усіма правами і несуть обов'язки, що випливають із договору найму житлового приміщення. До членів сім'ї наймача належать дружина наймача, їх діти і батьки та інші особи. При цьому право власності дитини на житло законодавчо закріплено таким чином, що малолітні та неповнолітні особи не є суб'єктами житлового права, тобто самостійно від свого імені вони не мають права укладати угоди щодо відчуження чи придбання житла, найму чи піднайму житлового приміщення. У процесі приватизації від імені таких осіб виступають їхні батьки чи особи, які їх замінюють. Самостійно захищати вказані права

неповнолітня особа може тільки через обов'язкового представника (батьків, усиновлювачів, опікунів).

Згідно зі ст. 15 Цивільного кодексу України [2] право на захист цивільних прав у разі їх порушення, невизнання або оспорювання належить кожній особі від народження.

Відповідно до ст. 173 Сімейного кодексу України «батьки і діти, зокрема ті, які спільно проживають, можуть бути самостійними власниками майна» [5]. При вирішенні спорів між батьками та малолітніми, неповнолітніми дітьми, які спільно проживають, щодо належності їм майна вважається, що воно є власністю батьків, якщо інше не встановлено судом.

Засади здійснення права на захист дитини визначено у ст. 154 Сімейного кодексу України, а саме те, що батьки мають право: на самозахист своєї дитини; звертатися до суду, органів державної влади, органів місцевого самоврядування та громадських організацій за захистом прав та інтересів дитини як їх законні представники без спеціальних на те повноважень; звернутися за захистом прав та інтересів дітей і тоді, коли відповідно до закону вони самі мають право звернутися за таким захистом [5]. З цього випливає, що батьки мають право: на захист своєї дитини; захищати права та інтереси дитини шляхом звернення до суду, державних органів та організацій; реалізовувати дії з самозахисту дитини та її прав й інтересів; захищати дитину, її права й інтереси і тоді, коли дитина самостійно звернулася до відповідних органів за захистом свого права.

Слід зауважити, що мова йде про право батьків відстоювати інтереси своєї дитини, але на законодавчому рівні не закріплено питання відносно обов'язків батьків захищати інтереси дитини щодо володіння, користування та розпорядження житловим приміщенням.

1. Конституція України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.

2. Цивільний Кодекс України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/435-15/page>.

3. Закон України 12.07.2001 № 2658-III «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні» [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2658-14>.

4. Житловий кодекс УРСР [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/5464-10>.

5. Сімейний Кодекс України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2947-14>.